Typiske stavefejl

Sammensatte ord

fodbold	træ
last	cykel
strand	mand
motor	støvler

Navn: _____

Klasse: _____

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Hvad er et sammensat ord?

Når man sætter ord sammen til at være sammensatte, kan man gøre betydningen af det, man siger, mere præcis.

Et sammensat ord er et ord som er sat sammen af flere ord. Det kan f.eks. være ord som sommerhus.
Her er ordene "sommer" og "hus" sat sammen. De to ord danner derfor et nyt ord, som er sommerhus.

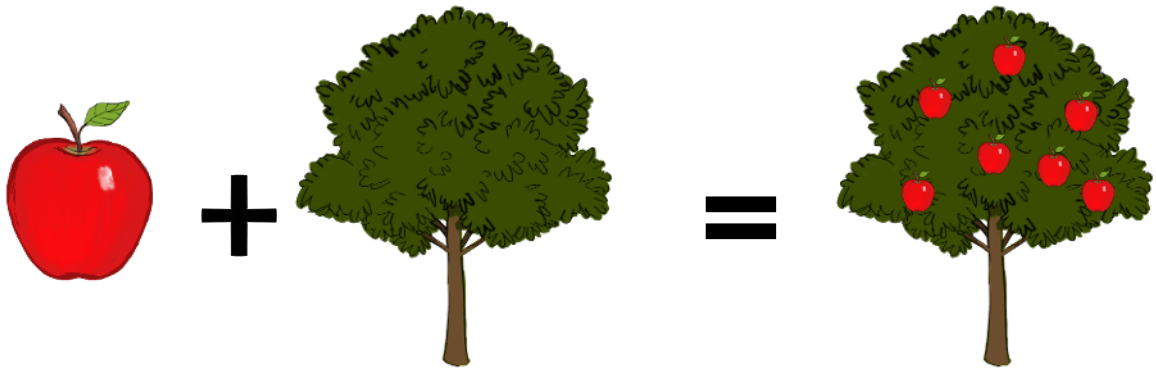

Fx består ordet "æbletræ" af ordene æble og træ.

Kan du komme i tanke om andre ord, der er sat sammen af to ord? Skriv dem i kassen.

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Huskereglen

Denne huskeregel er meget simpel.
Det handler om at sige ordene højt.
På denne måde kan du høre, hvor du lægger trykket.

Prøv at sige denne sætning højt:

"Jeg elsker banankage."

Her siger du BAnankage og ikke BAnan KAge.

Man lægger kun trykket på de første 2 bogstaver i "banankage", netop fordi det er sammensat.

Hvis ordene har et stærkt tryk først, når man siger dem højt, skal de skrives som et sammensat ord.

Hvis ordene har to stærke tryk, når man siger dem højt, skal de skrives som to ord.

Find på dit eget eksempel, ligesom du har lært det med "banankage".

_____

_____

_____

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Del ordet i to

Prøv at dele disse ord i to ved at sætte streg.

pølsehorn

elefanthue

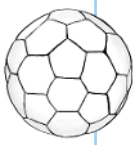

håndbold

højhus

brandbil

vandglas

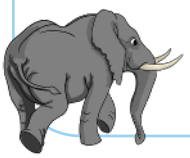

Der er flest ord som består af 2 ord. Men der findes også sammensatte ord som består af 3 eller flere. F.eks. håndboldtaske.

Skriv mindst 2 ord, der er sat sammen af 3 eller flere ord.

_____

_____

_____

_____

_____

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Sammensatte ord

Der er rigtig mange ord i det danske sprog, som er sat sammen af to eller tre ord. Nogle gange skal der et "s" mellem de to ord, for at forbinde dem. Andre gange kan man sætte dem sammen uden et "s".

De fleste sammensatte ord består af navneord. Det betyder dog ikke, at du ikke kan bruge udsagnsord eller tillægsord, som den første del af et sammensat ord.

Men det sidste ord i et sammensatte ord er oftest et navneord. F.eks. løbebane, skolebus og lilletå.

Prøv at dele disse ord i 3 ved at sætte streger.

h u n d e m a d s k å l

s e n s o m m e r a f t e n

g r æ s s l å m a s k i n e

r e g n b u e f a r v e t

h å n d b o l d b a n e

s o m m e r f u g l e l a r v e

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Sæt streg

Når du lærer om sammensatte ord, hjælper det dig med at blive bedre til at stave. Når du forstår hvordan sammensatte ord er opbygget, kan du lettere stave dem rigtigt.

Lav sammensatte ord ved at sætte streg mellem to ord.

fodbold	træ
last	cykel
strand	mand
motor	støvler
svømme	stol
mål	sort
sol	bil
jule	hår
katte	hal

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Del de sammensatte ord

Tænk hvor mange flere ord vi kan bruge, og hvordan vi kan beskrive ting mere præcist, ved at bruge sammensatte ord. F.eks. hvis du skal bede om din skoletaske, men skulle sige "den taske jeg bruger i skolen" i stedet for.

Del det sammensatte ord op ved at sætte en streg.
Skriv ordene adskilt på linjerne.

m o t o r v e j _____ _____

s k o l e t a s k e _____ _____

h j e m m e l a v e t _____ _____

s p i s e s k e _____ _____

b æ r e p o s e _____ _____

h å n d t a s k e _____ _____

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Find sammensatte ord

Når du skal lave sammensatte ord, kan du prøve at finde på et ord, som det skal starte med. Derefter kan du prøve at sætte et ord bagpå - bliver det et fjolleord eller et ægte ord?

Skriv ordene i boksen. Brug billederne som hjælp.

Find sammensatte ord, som starter på sø- _____

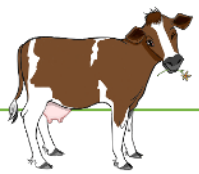

Find sammensatte ord, som starter på skole- _____

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Skriv sætninger

Sammensatte ord har ofte en betydning, der ikke kan forstås ved blot at se på de separate ord. F.eks. betyder "fodboldkamp" ikke en kamp og en fodbold, men en speciel kamp relateret til fodbold.

Skriv sætninger med sammensatte ord, du selv finder.

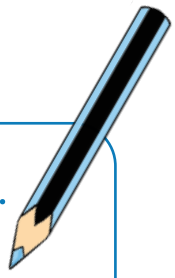

Skriv mindst 2 sætninger med mindst 2 sammensatte ord.

_____

_____

_____

_____

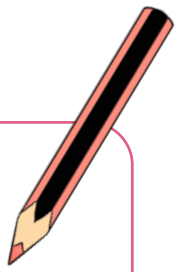

Skriv en sætning med mindst 3 sammensatte ord i.

_____

_____

_____

_____

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Skriv en historie

Det kan være sjovt at lave og forstå sammensatte ord. Du kan eksperimentere med at kombinere forskellige ord, for at skabe nye ægte ord eller fjolleord.

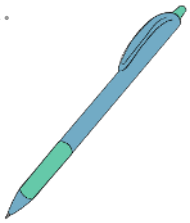

Skriv en historie, hvor der er sammensatte ord i.

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Tegn og farvelæg

Sammensatte ord er meget almindelige i det danske sprog, og vi bruger dem stort set hele tiden når vi taler, læser og skriver. Jo mere vi kender til dem, jo bedre bliver vi til at forstå og bruge dem.

Tegn og farvelæg en tegning, der passer til din historie.

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Skriv det rigtige ord

Det kan være svært at vide, hvornår det skal stå i et eller to ord. Jo flere gange du skriver ordene, jo bedre bliver du til at huske om ordet er i et eller to ord.

Skal ordene stå sammen eller hver for sig?
Skriv det rigtige på linjen.

spille maskine _____

aller bedste _____

mega sej _____

gang distance _____

lotto kupon _____

computer rygsæk _____

dansk lærer _____

alle sammen _____

lomme regner _____

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Læs historien

Find og ret de sammensatte ord i historien, så de er rigtige.
Sæt en streg over de sammensatte ord.

Esben ville plante en sol sikke i haven. Når han vandede den, brugte han en vand kande.

Esben håbede, den ville gro højere end Runde tårnet, selvom han godt vidste, det ikke ville ske. Hans forældre hjalp noglegange til, for Esben glemte det ofte. Esben mente, at den voksede for langsomt. Derfor besluttede han sig for at vande den under vand hanen. Det endte dog med, at der kom alt formeget vand, og derfor blev sol sikken over svømmet.

Alligevel havde sol sikken vokset sig kæmpestor på bare en måned. Han viste solsikken stolt til sine forældre, og de blev meget glade på Esbens vegne.

Skriv de sammensatte ord rigtigt på linjerne. Adskil med komma.

_____

_____

_____

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk

Sæt ring om det rigtige

Husk at når du skal høre om ordet er i ét eller to ord, kan du sige ordet højt og lytte efter om trykket er på første eller anden del af ordet.

Skal ordene stå sammen eller hver for sig?
Sæt ring om det rigtige.

1. De fik **lamme koteletter** / **lammekoteletter** til aftensmad.
2. Josefine skulle til eksamen **i dag** / **idag**.
3. Butikken holdt **påske lukket** / **påskelukket**.

4. Familien åbnede pakker **jule aften** / **juleaften**.
5. Han var **selv udnævnt** / **selvudnævnt** ekspert.
6. De spiste frokost på en **tank station** / **tankstation**.
7. Signe er professionel **fodbold spiller** / **fodboldspiller**.
8. Prinsessen sov **dagen lang** / **dagenlang**.

9. Jeppe købte en ny **computer oplader** / **computeroplader**.
10. Moren havde fået **mælke allergi** / **mælkeallergi**.
11. Han havde **i hvert fald** / **ihvertfald** 100 kroner tilbage.
12. Nu ved jeg, hvad et **sammen sat** / **sammensat** ord er.

Tekst og illustrationer ©legoglektie.dk